

Profeten Joel og endetiden - Leksjon 4 (fortsettelse) Bibelforum

Av DAG RISDAL

Nåde og oppreisning (2,18-27)

Vers 17 slutter med et nødrop. Det var et bøyet folk som ropte: "Herre, spar ditt folk! Overgi ikke din arv til vanære..."

Bønnesvaret kommer i vers 18: "Da blir Herren *nidkjær* for sitt land, og han sparer sitt folk... Og jeg vil ikke mer overgi dere til vanære blant hedningene." Det blir et bønnesvar. Det minner om løftet i Jes 65,24: "Og det skal skje: *Før de roper, skal jeg svare, mens de ennå taler, skal jeg høre.*"

Hvilket folk er det Herren sparer? Hvem er det han *ikke* overgir til hedningene? Det er *hans eget, utvalgte og forløste folk!* Det er i lys av utfrielsen fra Egypt ved Det Røde Hav vi må forstå dette: "Slik *frelste* Herren denne dagen Israel av egypternes hånd" (2 Mos 14,30). Derpå følger løftet om Herrens fortsatte ledelse og vern: "Du fører ved din miskunnhet det folk som du *forløste*. Du leder dem ved din kraft til din hellige bolig" (2 Mos 15,13).

Begrunnelsen for Herrens nåde er denne: "For et hellig folk er du for Herren din Gud. Deg har Herren din Gud *utvalgt* av alle folk på jorden til å være hans eiendomsfolk" (5 Mos 7,6).

Det er dette folk Herren blir *nidkjær* for (v 18). I ordet *nidkjær* ligger at Herren vil ha dette folket for seg alene. Hans hjerte brenner for dette folk. Han fylles med hellig iver, kjærlighet og omsorg for dem.

I lys av vers 18-27 ser det ut som at Herren på *nytt* frelser sitt folk, han berger dem fra fienden, mens fienden selv blir tilintetgjort.

I et bibelsk perspektiv finner vi her en oppbyggelig linje: *utvelgelse - frelse - førelse - tukt - gjenopprettelse - fornyelse*. - "Og jeg vil igjen ta meg av deg. Jeg vil smelte ut ditt slagg som med lutsalt og skille ut alt ditt bly" (Jes 1,25).

Ved at Herren *sparer* folket, skjer det en nådefull gjenopprettelse og fornyelse (v 18-19). Ja, Herren vil mer enn spare folket. Han vil også sørge for dem med *timelig* og *åndelig* velsignelse. Herren sender dem korn og most og olje. Sml. Ord 10,22: "Det er Herrens velsignelse som gjør rik, og eget strev legger ikke noe til."

*

Herrens velsignelse innebærer også at Herren tar seg av fienden og driver ham bort (v 20). Enhver seier over Israels fiender i GT må vi se i lys av Kol 2,14-15: "Jesus utslettet skyldbrevet mot oss... Han avvæpnet maktene og myndighetene og stilte dem åpenlyst til skue, *da han viste seg som seierherre over dem på korset.*"

"*Fienden fra Norden*" (v 20) kan i første omgang sikte til gresshoppesvermen. Herren skal ta seg av gresshoppene og få *fjemet* dem fra landet. Det har han faktisk gjort en gang før. Se 2 Mos 10,19!

Fra fienden kommer det *stank*. Stanken gjelder den fiende gresshoppene er et bilde på, nemlig "fienden fra Norden".

Stanken er et tegn på *dom* over fienden og det gjelder den fiende gresshoppene er et bilde på, nemlig "fienden fra Norden".

Stanken er et tegn på dom over fienden og et *seierstegn* for Guds folk. Stanken er motbydelig (v20) - noe vi avskyr, mens en velbehagelig duft er tiltrekkende. Stanken har sitt motbilde i *Kristi vellukt*. Om troens barn i Kristus, skriver apostelen: "For vi er Kristi vellukt for Gud, blant dem som bliver frelst, og blant dem som går fortapt" (2 Kor 2,15).

*

Fienden fra Norden har altså vært *hovmodig*. Han har satt seg fore alt for store ting (v 20b). Han har foregrepet seg på Herrens arv og eiendom. Og den som gjør det, blir alltid straffet.

Derved skjønner vi at "Fienden fra Norden" må innebære *mer* enn gresshopper. Ut fra beskrivelsen her i Joel 2,20 har det nærmest en eskatologisk dimensjon og kan peke frem mot den fiende som i endetiden skal "sverme" inn over Israels land som gresshopper.

Profeten Esekiel får i et syn se "fienden fra Norden" - Gog og hans hærstrømme inn over Israel (Esek 38,1-15). Og det legges vekt på at det er "*I de siste dager*" dette skal skje (Esek 38.16).

Men også her griper Herren inn. Ved Herrens straff og dom blir fiendehæren knust og begravet: "Men på den samme dag, den dag Gog kommer over Israels land, sier Herren Herren, da skal min harme stige opp i mitt åsyn. Og i min nidkjærhet, i min brennende vrede sier jeg: Sannelig, på den samme dag skal det komme et stort jordskjelv over Israels land" (Esek 38,18-19).

Stanken - som Joel omtaler (2,20) - svarer muligens til den som kommer fra de mange døde av Gogs hær som da skal begraves (Esek 39,11).

*

I Bibelen finner vi alltid lovsang når en fiende av Israel (eller den kristne menighet) er tilintetgjort. Et av de klare eksempler på dette er lovsangen ved Rødehavet etter at egypterne er slått (2 Mos 15).

Her i Joel 2,21 møter vi noe av den samme lovsang - etter at Gud har tilintetgjort "fienden fra Norden". - "Fryd deg og vær glad! For store ting har Herren gjort" (v21).

En dag skal det være fryd og lovsang i himmelen - etter at Gud har beseiret Satan og hans redskap på jorden (dyret). Da skal de som har seiret over dyret og dyrets bilde stå ved glasshavet. Der synger de Lammets sang: "Store og underfulle er dine gjerninger, Herre Gud, du Allmektige! Rettferdige og sanne er dine veier, du folkenes konge" (Åp 15, 2-3).

Vers 23 er et av de mest *Kristus-sentrerte* utsagn i Joels bok. Samtidig er dette en forberedelse til profetien om Åndens utgytelse i 3,1 ff. Verset lyder: "Og dere Sions barn, fryd og gled dere i Herren, deres Gud! For han gir dere *læreren til rettferdighet*, og så sender han regn ned til dere, tidligregn og senregn, som før."

Den første sannhet som her bør understrekes er at vi skal *få glede oss i Herren*. Samme budskap finner vi ofte: "...Og sørg ikke, for glede i Herren er deres Styrke!" (Neh 8,10). Merk også her i vers 23 at evangeliet er noe Gud gir - det er gave fra Gud. "Gud være takk for sin usigelige gavel" (2 Kor 9,15).

Hvem er Guds gave her i Joel 2,23? Han kalles "*læreren til rettferdighet*". I lys av mange bibelhenvisninger kan dette ikke være noen annen enn Jesus Kristus, Guds Sønn. Han er blitt oss "*visdom fra Gud, rettferdighet og helliggjørelse og forløsning*" (1 Kor 1,30).

Jesus kom for å "*fullføre all rettferdighet*" (Matt 3,15). En grunntanke i hele Bibelen er nemlig dette: Herren frelser oss ved *sin egen rettferdighet*. Et nøkkelord som åpenbarte denne evangeliske sannhet for Luther var Sal 31,2: "...*Frels meg ved din rettferdighet.*"

"Guds rettferdighet" er altså ikke bare Guds dømmende rettferdighet – som Luther først trodde – men det er først og fremst *Guds frelsende rettferdighet*- som gave fra Gud. "*Guds rettferdighet*" er nemlig en person - Jesus: "Se, dager kommer, sier Herren, da jeg vil la det stå fram for David en rettferdig spire. Han skal regjere som konge og gå fram med visdom og gjøre rett og rettferdighet i landet. I hans dager skal Juda bli frelst, og Israel bo trygt. Dette er det navn som han skal kalles med; HERREN, VÅR RETTFERDIGHET" (Jer 23,5-6).

Jeg blir altså frelst og rettferdiggjort ved en person, som Gud *gir* og *sender!* - Dette er i sannhet noe av et gledelig budskap! I dette ligger en dobbelt glede. Av Herrens hånd har vi fått *dobbelt* for alle våre synder (sml. Jes 40.2). Vi kan her skjelve mellom:

1. Jesu *passive* rettferdighet: Han *bar* lidelsen og straffen for våre synder.

2. Jesu *aktive* rettferdighet: Han *oppfyldte* loven i et hellig liv på våre vegne. Joel 2,23 gir altså klart uttrykk for *den tilregnede rettferdighet* ved troen på Jesus - slik det forkynnes i Rom 3,21-24.

*

Innen rammen av Joels bok, synes det å være en sammenheng mellom "*Herrens dag*" og budskapet om "*læreren til rettferdighet*".

For det er dypest sett i lys av "Herrens dag" vi ser *Guds rettferdighet* - både til *dom* og til *frelse* (=frifinnelse).

Jesus vil på HERRENS DAG bli til *dom* for de vantro og til evig frelse for dem som setter sin lit til ham; "... Se, denne er satt til *fall* og *oppreisning* for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt" (Luk 2,34).

På en måte kaster Joel 2,23 lys over andre evangeliske løfter i denne profetboken. Fornyselsen, frelsen, gjenopprettelsen og velsignelsen som er omtalt andre steder i Joels bok, er dypest sett knyttet til løftet om Messias - "læreren til rettferdighet".

*

Vers 25: Her understrekes at oppreisningen skal bli *total*. Herren gir her et sterkt løfte: "Jeg *godtgjør* dere de år da vrimleren åt opp alt- ..."

Dette er et ufattelig rikt budskap! Vi har vanskelig for å gripe det helt. Ordet "godtgjøre" (eng. "restore") har en rik innholdsfylde. Det kan innebære: sette i stand, fullkommengjøre, fornye, gjenopprette, få tilbake. Men det ligger mye mer i dette enn at Gud bare reparerer det som gikk i stykker.

Når Gud *godtgjør*, bliver det utført grundig og dyptgripende - ikke minst på grunnlag av det verk "læreren til rettferdighet" fikk i oppdrag å utføre i Guds store plan.

I Joel 2,25 er vel budskapet dette: Herren vil *godtgjøre* dem trengselens år ved å la sin *velsignelse* komme over dem i i dobbelt mål – faktisk både *åndelig* (ved at han tilgir dem all synd), men også *timelig* (ved at han lar markens grøde spire frem). Gud er mektig til å legge det innhold i nåtiden, som manglet i fortiden (2 Kor 5,17).

Godtgjøringen innebærer altså en oppreisning av åndelig art som egentlig er mye større enn det som ble forvoldt. Dette har vi vanskelig for å gripe. Men vi møter samme tanke i Rom 5,17: "For om døden kom til å herske ved den ene fordi denne ene falt; *hvor meget mer* skal da de som mottar nådens og rettferdighets-gavens overstrømmende rikdom, leve og herske ved den ene, Jesus Kristus."

Dermed får Herren all pris og ære: "Pris Herren!... Ros dere av hans hellige navn!" (1 Krøn 16,8-10).

Vers 26-27: Bakgrunnen for den store *gjenopprettelsen* (både åndelig og timelig) er den fullbrakte gjerning "læreren til rettferdighet" (v 23) kommer til å fullføre. Vi ser her hvordan velsignelsen fra korset (Kol 2,13-15) får *tilbakevirkende kraft* også på tilstanden i GT!

Det er det personlige *kjennskapet* til Jesus Kristus (v 27) som blir det avgjørende. Og når det i vers 27 står at "mitt folk skal *aldri i evighet* bli til skamme", innebærer det at *godtgjøringen* (v 25) rekker like inn til den evige salighet.

(Forts. I neste nr.)

(Lekson 5 af 9 om profeten Joel ved Dag Risdal – bragt i Bibelsk Tro 2/1997 – Shafan 16-07-21)